

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

14

MART 1940
PERŞEMBE

Numara : 190 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Fin hükûmetine karşı bir isyan muhtemel

*Isyanı önlemek
için Fin zabitle-
rinden birçoğu
ordudan alındı*

Amsterdam, 14 (A.A.) — "Telgraf,, gazete-
sinin Helsinkideki muhabiri, Finlandiya ordusu
zabitlelerinden birçoğunun, millî müdafaa nazırı
Nukhoen'in istifasından sonra vazifeleri başın-
dan alınmış olduklarını haber vermektedir.

Bu muhabir, ilâve ediyor:

Bu tedbirler, Fin - Rus sulhunu imzalamış o-
lan hükûmete karşı herhangi bir isyan hareketi
yapılmasına mani olmak maksadile ittihaz edil-
miştir.

Fin kabinesi istifa edecek

Stokholm, 14 (A.A.) — Nya
Dagligt Alehand gazetesinin
Helsinkiden aldığı bir habere göre, Rity'nin Helsinkiye av-
detini müteakip Finlandiya kabi-
nesinde bir değişiklik vukubulma-
sına, hattâ kabinenin istifasına
intizar edilmektedir.

Bu gazete, halen Finlandiyada
bulunan İsveçli gönüllülerin, kabil
olduğu kadar çabuk İsveç'e döne-
ceklerini yazmaktadır.

Helsinki, 14 (A.A.) — Finlân-
diya hariciye nazırı Tanner, ya-
bancı gazeteler mümessillerine şu
beyanatta bulunmuştur:

"— Uzun zaman dayanamıy-
cağımızı, daha ilk günden biliyor-
duk. Bize malzeme verilirse bile
askerimiz kâfi gelmeyecekti. Bir
tek kusurumuz vardı, o da küçük
bir millet olmamızdır. Mademki
mücadele için bize yardıma gelin-
(Devam 2 nci sayfada)

isveç Hariciye Nazırı rivayetleri tekzip ediyor
**Almanya İsveç'e
tazyik yapmamış!**

**Nazır, şimal milletlerinin elbirliğine
kuvvet vermelerini tavsiye ediyor**

Stokholm 14 A.A.) — Hariciye nazırı Gunt-
her, dün mebuslar meclisinde, Sovyet - Finlân-
diya sulhu hakkında beyanatta bulunmuştur.

Nazır, sulh hazırlıkları esnasında İsveç hü-
kûmetinin oynadığı rol hakkında yabancı mem-
leketlerde ileri sürülen yanlış tefsirlerden bah-
settikten sonra demiştir ki:

**Bir Alman denizaltı
kumandanı**

**Şimdiye kadar 66 bin
ton hacminde gemi
batırmış**

Berlin, 14 (A.A.) — "Büyük
umumi karargâhın tebliği,,
Garp cephesinde iş'ara değer
hiçbir hâdise olmamıştır.

Strasbourgun cenubunda tayya-
re dafi bataryalarımız, Mureaux
sisteminde bir Fransız tayyaresi-
ni düşürmüşlerdir.

Düşmana karşı yapmış olduğu
bir seferden avdet eden tahtelbahir
kumandanı Schubart, düşmanın
24.000 ton hacmine balığ olan ti-
caret gemilerini batırmış olduğunu
bildirmiştir. Bu suretle geçen ey-
lül ayında Courageous adındaki
İngiliz tayyare gemisini batırmış
olan kumandan Cchubart, ceman
düşmanın 66.000 ton hacmine ba-
lıg olan vapurlarını batırmış olu-
yor.

"— İzahtan varestedir ki, İsveç
hükûmeti, Finlandiya kabinesinin
daha harbin başında, yarım kalan
müzakerelere tekrar başlamak üze-
re izhar ettiği arzu üzerine kendi-
sine yardım etmeğe çalışmıştır.

Kânunusani nihayetine doğru,
Ruslar tarafından da, bir anlaşma
husulü arzusu gösterilmiştir. Bu-
nun üzerine, az çok bir temas ya-
pılabılmıştır. İsveç hükûmeti, mu-
tavassıt sıfatile sarfettiği bütün
faaliyet esnasında, Finlandiyanın
zararını mucip olacak her türlü
hareketten tevakkı etmiştir. Her-
halde İsveç tarafından hiçbir taz-
yik yapılmamıştır.

Beynelmilel büyük siyaset man-
zumesinin İsveç yardımı için çiz-
diği hudutları Finlandiyalılara bil-
dirmek zarureti hasıl oldu.

Bu hudutlar, Finlandiya
milletini belki sukutuhayale uğra-
tabilecek ve Finlandiya hükûmeti-
nin siyasetine darbe vuracaktır. Fa-
kat İsveç, Finlandiyanın kararı
üzerinde âmil olmuş ve onu harp-
le sulhten birini tercihe sevk etmek

(Devam 2 nci sayfada)

Tıbbiyeliler Bayramı

Tıbbiye'nin kuru-
luşunun 113 üncü
dönümyılı kutlandı

Profesör Neşet Ömer söz söylüyor; merasimde bulunan tanınmış
doktorlarımızdan bazıları

Tıbbiye'nin kuruluşunun 113 üncü yıldönümü münasebetile bugün
için Tıp Fakültesi tarafından bir kutlama töreni tertip edilmiştir.

Törene saat 14 de üniversite konferans salonunda büyük bir mü-
nevver kütlenin iştirakile başlanmıştır.

Şehir bandosunun çaldığı İstiklâl marşından sonra kürsüye üni-
versite rektörü Cemil Bilsel gelmiş ve toplantıyı açmıştır.

Rektör:

"— Tıp Fakültesi bundan 113 yıl önce bugün kuruldu. Fakülte-
mizin mütlü bir hususiyetidir ki, onun evlâdı olan bütün Türk dok-
torları kuruluş gününü bayram olarak almışlardır. Yarımdüenden bü-
yük yapmak kararile çalışan ve yapacak olan 2500 tıbbiyeli arkadaş-
mızı tebrik ederim," demiş ve sözü Tıp Fakültesi dekanı Profesör
Kemal Ataya bırakmıştır. Bay Kemal Ata da Tıp tarihimizden ve bu-
günkü tekâmül merhalelerinden bahsederek sözlerini şu cümlelerle
tamamlamıştır:

(Devam 2 nci sayfada)

Almanya, Türk - Sovyet anlaşması bekliyormuş

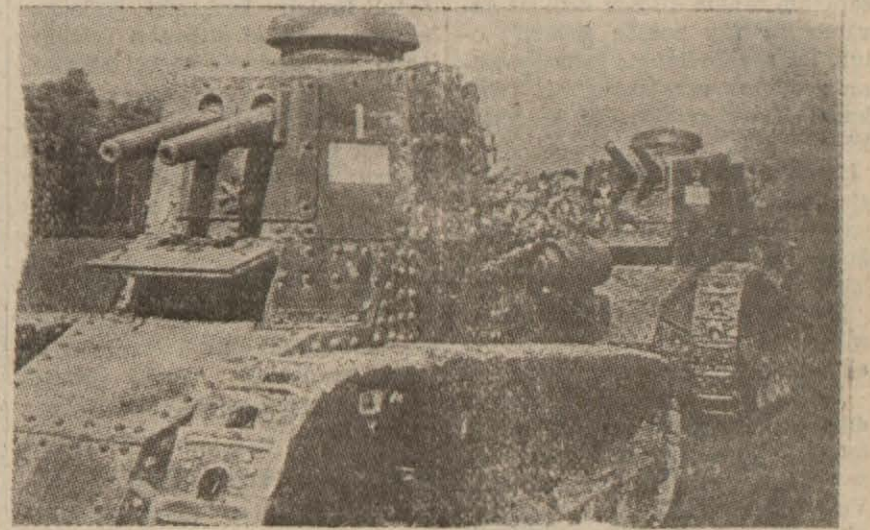
Kopenhag, (A.A.) — "Politiken,, gazetesin-
nin Berlin muhabiri, Almanyanın halihazırda
beklemekte olduğu şeyin İtalya ile Rusya arasın-
da Rus-Alman ticaret itilâfına benzer bir ittifak
aktedilmesi, saniyen Rusya ile Romanya arasın-
da, Salisen Türkiye ile Rusya arasında birer iti-
lâf vücuda getirilmesi olduğunu beyan etmekte-
dir.

Bu muhabir, ilâve ediyor:

"Butün mesaî, Türkiyeyi İngiliz - Fransız it-
tifak sisteminden ayırmağa matuftur. Finlân-
diyaya gelince, mecburî olarak iktisadî bakı-
mdan Rusya ve Almanyanın tarafını iltizam e-
decek ve diğer Skandinavya memleketlerinin si-
yasetleri bu yeni vaziyetten tabii olarak mütees-
sir olacaktır.,,

Dolmabahçe stadı ihale edildi

Bugün Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi merkezinde Dolmabahçe-
de yapılacak stadyumun ihale evrakını tetkik etmek üzere vali ve böl-
ge başkanı Dr. Lütü Kırdarın riyasetinde toplanan heyet, evrakı tet-
kik etmiş ve neticede keşif bedelinden yüzde dokuz onda iki noksanile
teklif yapan, Trabzon Nümune hastanesi ve İzmir Tütün Bakmevi ve
bunlara mümasil bir çok büyük inşaat yapmış olan müteahhid mühen-
dis Abdülkadir ve şeriki müessesesine stadyumun 686.070 lira üzerin-
den ihalesine karar vermiştir.

Modern tanklardan biri

Dârâ ordusunda 200 tırpanlı araba

Tankların tarihinden bahseden ve maruf bir askeri muharrir olan
Ugo Maraldi tarafından yazılan bu enteresan yazıyı 2 nci sayfa-
mızda okuyunuz.

ASKERİİK BAHİSİLERİ

TANKLAR ve Zırhlı kızaklar Yazan: UGO MARALDI

İLK TANKLAR

Tankların 1916 da ilk defa olarak İngilizler tarafından kullanılmaya başlandığı umumiyetle malumdur.

Fakat bugün kullanılan tank nevirlerinden biri 1916 da ilk defa kullanılmış olmakla beraber çok eski zamanlarda bu nevi silâhlara raslanmıştır.

Mesela ikinci Ramsesin mezarında (milattan evvel 14 üncü asır) Mısır ordusunda kullanılmış olan ve bugün Floransa arkeoloji müzesinde bulunan bir harb arabası bulunmuştur. Ksenofon ve diğer Latin tarihçileri "Tırpanlı araba", denen bir nevi harb silâhından bahsetmişlerdir. İçine üç dört adam bindirilen bu arabalar tekerleklerle merbut olan keskin tırpanlar, la karşılama çıkan düşman kalabalığını biçip geçerlerdi.

Darının ordusunda tam 200 tırpanlı araba mevcut olduğu yine aynı kaynaklardan öğrenilmiştir. Jül Sezar Britanyalılarla yaptığı savaşlarda düşmanın bir nevi zırhlı araba kullandığını anlatmakta ve bu arabaların ilerlemesine mani olmak için, atlarının bacakları arasına demir parçaları attırması veya hut mecburi geçit yerlerinde manialar vücuda getirmiş olduğu, nu ilâve etmektedir. Kurunuvustada da böyle zırhlı arabalara rasgelmis olmakla beraber bugünkü tanklar ancak harbi umumide kullanılmaya başlanmıştır.

Yalnız 1870 Paris muhasarası esnasında Balbi adında bir mühendis Fransız hükûmetine "mütharrik kale" adı verilebilecek bir cihaz nümunesini vermiş, fakat az zaman sonra muhasara hitama erdiğinden bu silâhın orduda kullanılmasına karar almak imkânı bulunmamıştır.

İçine on kişi alabilen bu "kara zırhlı", sı buharla işliyor ve meyilli araziye de tırmanabiliyordu. Zırhlı kulesinde ateş ettikten sonra otomatik olarak içeri çekilen bir top bulunan silâh bir müddet mühendisin Monmart'da, ki atölyesinde halka gösterilmiş ve nihayet unutulmuştur.

BUGÜNKÜ TANKLAR

İngilizlerin umumi harbe kullandıkları zırhlı ve silâhlı makinelere tank (yanı depo, hazne) adını vermişlerdi. Bugünkü tanklar umumiyetle ön tarafları silâhlarla tankı idare edecek adamlara, arka tarafı da motörlerle depolar ve sair teferrihata tahsis edilmiş muazzam zırhlı bir sandığı andırır. Her türlü mücadelelermesini temin için çok mükemmel bir tertibata maliktir.

Tankların tekerlek kısımları dışlı bir nevi ray üzerinde işler ve bu çelik raylı kısım uzun bir demir çerit halinde tekerlekleri ihtade ederek etraflarında döner. Dış tarafları dışlı olan tekerleklerin ya ikisi veya dördü birden motörlere merbut olup hareketi temin ederler. Tekerleklerin bu dışları geniş ve uzun bir kayış andran raylı satıh üstündeki boşluklara saplanıp tankın altında dişli ve devamlı bir ray husule getirmiş olur. Bu ray dediğimiz kısım mahmuz adını verebileceğimiz dişli kısmı arızalı araziye ilerlemek imkânını verir.

Umumiyetle tankların beher ray için ayrı olmak üzere iki motörü vardır. Ve bu suretle tankın olduğu yerde geriye dönmesi imkânı hâsıl olur.

Tanklarda nazarı itibara alınacak en mühim unsurlar sürat ve ağırlıktır. Bu bakımdan onları:

Hücum tankları ve ağır tanklar diye ikiye ayırabiliriz. Birinciler motörlü kıtaat emrinde oldukları zaman seri tanklar adını alırlar. Vasatî 3-4 tonluk bir ağırlıkları olup yine vasatî olarak 35 kilometre sürat temin ederler. İkincilerse ağırlıkla ve ateş kudreti bakımından birincilerden ayrılırlar. Mahmut bir süratleri olmakla beraber bazan 20 tondan fazla ağırlıkları vardır.

Tanklar kendi uzunluklarından dar hendekleri aşabilirler. Bazılarına hendek aşmak için iç taraftan otomatik bir surette açılan köprüye maliktirler. En büyük tanklar 170 metre yüksekliğinde dik münarları aşabilirler ve kurturları bir metre olan ağaçları yıkar, bilirler. Dik yamaçlara tırmanabilir

ve derinlikleri bir metreyi aşan surlardan geçebilirler. Hatta bazı tertibatla bunların nehirleri bile aşmaları imkânı elde edilmiştir.

Ağır tanklarda umumiyetle bir top, birçok mitralyöz ve alev saçan makineler vardır. Küçük tanklarınsa bir veya iki mitralyözüdür. Silâhlar mütharrik kulelerden veya mazgallardan ateş açarlar. İçerden dışarıya görmek için iposkop denilen bir nevi dürbünleri vardır. İçinde bulunan aamları muhafaza için tankların duvarları bir veya iki santim kalınlığında zırhlarla kaplıdır. Bazılarında bu kalınlık üç, üç buçuk santime varabilir.

Tankların cesamet ve tiplerine göre istiaht ettikleri adam mikdarı asgarisi bir olmak üzere aşağıda işaret edeceğimiz bazı tiplerle 18 kişiye kadar varabilir.

Hareket esnasında tankların içindeki sıcaklık çok yüksek bir dereceye ve gürültü ile sarımsıl tahammül edilmez bir raddeye varır. Bunların önüne geçmek için tankların dahilinde vantilatör ve soğuk hava tertibatı ile yaylı iskemleler konulmaktadır. Bundan maada benzin deposunun ateş alması halinde tank içindekilerin diri diri yanmaları ihtimalini bertaraf etmek için benzin deposu ile mürettebatın bulunduğu kısım çok kalın bir çelik duvarla ayrılmış bulunmaktadır.

En son Berlin otomobil sergisinde üç tip tank görülmüştür. Bunlardan en hafifini yalnız mitralyözleri, orta boydakının bir mitralyöz ve bir tank dafı topu, en ağırının ise müteaddid mitralyözler, den maada 37 milimetrik bir top ve zırhlı kulesinde de 75 milimetrik bir topu vardır. Bu son tip ağır tanklar her türlü muharebeye istiaht edilebilecek ayarda yapılmıştır.

TANKLARIN EN MÜTHİŞ DÜŞMANLARI: TANK DAFİ TOPLARI

En kuvvetli müdafaaları bile yarıp geçmek kudretinde olan bu tankların eb'atça küçük fakat tesir itibarile çok müthiş bir düşmanları vardır. Tank dafı topları denen silâhın attığı mermiler tam isabet halinde en kalın zırhlı parçaları ve bu çelik canavarları haraketsiz bırakacak derecede tahrir kudretini haizdirler.

Hele son zamanlarda keşfedildiği söylenen silâhın sekizinci harika addedilmesi sezaridir.

Bu silâhın geçen harbe Almanlar keşfetmiş, fakat fiiliyata geçme imkânı bulamadan ihtirazi İngilizlere devretmişlerdi. İngilizler bu silâhı imal etmekte çok büyük müşküllerle karşılaştılar. Bu nihayet son zamanlarda seri imalata başlamış bulunmaktadır. Bu müthiş silâh bu kıs Majino hattında yer almağa başlamış ve 20 ilkindanundanberi de Finlandiyaya gönderilmeğe başlanmıştır.

İki metre uzunluğunda ve altı kilo ağırlığında olan bu silâhı tek bir adam taşıyabilir. İyi bir nisanın 200 - 400 metrelük bir mesafeden tankın kumanda kulesine nisan alıp isabet ettirmesi kâfidir. 16 santim boyunda ve 21 milimet. her çapındaki mermisinin tam 4 santim kalınlığında bir çelik zırhlı delmek hassası vardır. Patladığı zaman sayısız öldürücü iğneler serper. İsbetli bir atış yapıldığı takdirde bir tek mermimin koca bir tankı harb haric etmesi mümkündür. Bu silâhlardan maada tanklara karşı son harberlerde mayın turları, sun'î manialar ve geniş hendekler aşmak suretille muvaffakiyetli müdafaalarda kullanılmaktadır.

ZIRHLI KIZAKLAR

Son Finlandiya harbinde, tankların kolayca tahrir edildiği anlaşıldığından Ruslar "zırhlı kızak", adı verilen yeni bir harb cihazını ortaya atmışlardır. Finlandiyalıların ölü sandukasına (tabuta) benzettileri bu yeni harb silâhının da beklenen neticeyi vermediği görülmüştür. Çünkü çok iyi nişancı olan Finlandiyalıların bomba, lar veya tank dafı mermileri bunlardan birçoklarını hareketten sakıtılmağa muvaffak olmuşlardır.

Bu zırhlı kızaklar, kuvvetli bir zırh tabakasıyla kaplanmış ağır kızaklar olup teçhiz edildikleri tayyare motörüyle buz üzerinde

SONRA GELEN Haberler

İskandinav devletleri müzakereye başlıyor

Londra 14 (Radyo, saat 18) — İsveç, Norveç ve Finlandiyanın, müşterek müdafaa tedbirleri almak üzere müzakerelere başlayacakları bugün öğleden sonra Fin hariciye nazırı Tanner tarafından resmen ilân edilmiştir.

Müzakerelerin zamanı ve yeri henüz tespit edilmemiş olmakla beraber, Stokholmdan verilen bir habere göre, Finlandiya askerleri yeni hudutlara çekilir çekilmez üç hükûmet arasındaki temaslar başlayacaktır.

EN SON DAKİKA

Bulgaristan ve Tuna yolu ile

Sovyetlerden Almanyaya petrol gönderilme başlandı

Bükres, 14 — Rusuktan bildirildiğine göre, 13.500 tonluk Sovyet bandıralı Tanapse petrol gemisi hamulesi ile beraber dün Varna limanına gelmiştir. Varnada elân 120 Alman sarıncı vagonu bulunmaktadır. Rusyadan gelen petrol bu vagonlara yüklenecek ve derhal Tuna'daki Rusuk istasyonuna sevkedilecek, oradan Tuna yolu ile Almanyaya gönderilecektir.

Diğer taraftan, hususî bir Alman Fen heyeti Rusuğa gelmiş ve orada büyük petrol depoları inşası meselesini tetkike başlamıştır. Bakıldan Varnaya gelen petroller bu depolarda muhafaza olunacak, oradan Tuna yolu ile Almanyaya sevkolunacaktır.

Daladye Ruzvelt'e mektup gönderiyor

Londra, 14 (Radyo, saat 18) — Amerikan hariciye müsteşarı Vels bugün tayyare ile Londradan Parise gitmiş ve orada Fransız başvekili M. Daladye ile görüşmüştür. Daladye Mister Ruzvelt'e yazılmak üzere kendisine bir mektup tevdi etmiştir.

Vels yarın sabah Romaya hareket edecektir.

Fransız meclisi gizli bir toplantı yaptı.

Londra, 14 (Radyo, saat 18) — Fransız mebusan meclisi bugün öğleden sonra gizli bir celsede toplanmıştır.

Pariste müthiş fırtına

Paris, 14 (A.A.) — Bugün Pariste bir fırtına çıkmış, ağaçları köklerinden sökmüş, kiremitler ve bacalar sokaklara dökülmüştür. Hasarat mühimdir. Bir takım kimselerin yaralanmış oldukları tahmin edilmektedir.

Tıbbiyeliler bayramı

(Baştarafı 1 inci sayfada)
"— Asil Türk milletinin kıymetli birer evladı olan sizlerin bu gerefil ve gerefil nisbetinde mesuliyetli vazifeyi yaparken, değil, yalnız kendi muhitinizde, bütün medeniyet âleminde bir mevki alacağınız ve memleketi yükselteceğiniz tam bir iman besliyorum."
Dekandan sonra profesör, Neşet Ömer İrdelp. (Vatan müdafaasında tıbbiyeli) mevzuu bir konferans vermiş, talebelerden Hulusi Erkinle Cemal Parmu mesleklerine karşı olan sevgilerini ifade eden söylevler vermişlerdir.
Nutukları müteakip gehir bandosu tarafından muhtelif parçalar çalınmış ve merasime nihayet verilmiştir.

ÖĞLE VE AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

AKŞAM

Fin kabinesi istifa edecek

(Baştarafı 1 inci sayfada)
medi, mücadelenin âkibeti sarıhtı. Anlaşma derhal tatbik mevkine konulmuştur. Bilâhare tasdik edilecektir.

Ateş kes emri verilir verilmez ve toplar susar susmaz, askerlerimiz, bu itiyadın hilâfı vaziyet karşısında şaşırılmışlar ve önüne geçilmez bir uyusukluk duymuşlardır. Fin askerlerinin bulundukları yerlerde köktükleri ve derin bir uykuya daldıkları görüldü. Filhakika aylardanberi Fin askeri, normal uyku nedir unutmıştı ve buna susamıştı. Artık otomat gibi hareket ediyorlardı..

Diğer taraftan bir Fin askeri kumandanı da şu beyanatta bulunmuştur:

"Bizler, Fin subayları ve erleri emre itaat etmeği ve karar almak salâhiyeti olan şeflere itimat etmeği biliriz."

Moskova, 14 (A.A.) — Leningrad askeri muntakası genel kurmayının tebliği:

13 mart saat 7 de Sovyet kıtaları, iki saat süren bir hücumdan sonra Viborgu işgal etmiştir. Diğer muntakalarda öğleye kadar hiçbir mühim hâdise olmamıştır.

Leningrad saati ile saat 12 de, sulh muahedesi mucibince cephenin bütün muntakalarında askeri harekâta nihayet verildi.

FIN MESELESİ AVAM KAMARASINDA MÜZAKERE EDİLECEK

Londra, 14 (A.A.) — Finlandiya meselesinin, öntümüzdeki çarşamba günü Avam Kamarasında müzakere edilmesi muhtemeldir. Müzakerat altı aylık bir harpten sonra sevkulceyşi ve diplomatik

Tuna nehrinde buzlar çözülüyor

Bükres, 14 (A.A.) — Tuna nehrindeki buzlar çözülmeğe başlamıştır. Birkaç gün sonra nehir münakalatının normal surette teessüs edeceği tahmin olunmaktadır. Bazı muntakalarda Tuna nehrinin suları taşarak kırları ve köyleri su altında bırakmıştır.

Giorgio'da taşan sular, Romanya ile Bulgaristan arasında doğru dan doğruya irtibatı temin edecek olan feribot için inşa edilmek üzere bulunan bir seddi tehrip etmiştir.

vaziyetin heyeti umumiyesini ihtiva eden bir çerçive içinde cereyan edecektir.

Mebusların çoğu tarafından mmarla talep edilse dahi gizli celse yapılacağı şüphelidir.

Londra, 14 (A.A.) — Lordlar kamerasında, işçi muhalefet partisi şefi Lord Snell, demiştir ki:

"— Diğer İskandinav milletleri nin hattı hareketi hakkında söyleyecek sözüm yoktur; yalnız, imtihan saati onlar için de gelip çatmış zaman bu haftalar zarfında cereyan eden şeyleri hatırlıyacaktırdır. Aynı zamanda hem memnun, hem müteessir olmamak imkânı var mı? Küçük bir milletin can çekmekten kurtulduğuna memnun, fakat adaletsizliğin yeniden galebe çalmasına müteessirim."

Liberal muhalefet partisi şefi Lord Samuel de şöyle demiştir:

"Norveç ve İsveç vaziyetlerinin kendilerine tahmil ettiği mecburiyetleri herkesten daha iyi biliyorlar."

Arzuları hilâfına hareket edemedik. Bitarafıllarını ve beynelmillet kanunu ihlâl etmiş olurdük. Fakat eğer Baltık denizinde hakim vaziyette bulunsaydık o zaman işin rengi büsbütün değişirdi. İskandinavlar, o zaman bizim tarafımızda bulunurlardı."

Lord Halifax, istizahlara cevap vererek Çemberlayın Avam Kamarasındaki sözlerine benziyen beyanatta bulunmuş ve sunları ilâve etmiştir:

"— Finlandiyaya gönderilen harp malmemesi hakkında gazetelerin verdikleri rakamlar her zaman sahil değildi. Yurttaşların bütün vakıaları biliyorlarsa, verecekleri hükümden korkmam."

Almany isveçe tazyik yapmamış

(Baştarafı 1 inci sayfada)
teşebbüsünde katiyen bulunmamıştır.

Almanyanın, bu meselede, İsveç hükûmeti üzerinde tazyikte bulunduğu iddia edildi. Hakikatte, İsveç ve Alman hükûmetleri arasında, bu vadide hiç bir söz teati edilmiştir.

Keza, başka hiç bir hükûmet, İsveç tavassutu üzerinde, velev pek cüzî bir tesir icra etmiş değildir.

İsveç milleti Finlandiyaya, elinde bulunan bütün yardımı yapmak için hakikaten çok kuvvet sarfettiğini bugün söyleyebilir. Bir tavassut siyaseti, bütün şimali, pek muhtemeldir ki, büyük bir harbe sokacak ve bu harp esnasında, İsveç, büyük devletlerin oyununda dama taşı vazifesini görecektir. Avrupa büyük devletleri arasındaki harbin İsveç topraklarına yerleşmesine ve bu toprakların harbin merkezi sikiyeti haline gelmesine bile bile muvafakat etmesi bir İsveç hükûmetinden istenemez. Bu noktai nazara bütün İsveçliler istiyorduk.

rak ediyorlar. Fakat her iki harp arasındaki mukadder münasebeti Finlandiyalıların anlaması zordur. Finlandiya milletinin bu tehlikeli suitefahhümünü ancak samimi ve aleni bir beyanatla izale etmek mümkün olacağı aşıkardır.

İsveç beyanatının Finlandiya milletini hoşnut etmediği tabiidir. Fakat, Finlandiya, yanlış tahminlerle harbe devam etseydi neticen çok daha tehlikeli olacağı şüphesizdir.

İsveç, şimdi Finlandiyanın ihtiyasına bütün kuvvetile çalışmalıdır. Şimal milletleri, atide, siyasetlerini müşterek ve hayatî menfaatleri yolunda daha fazla sevkettirmeli ve tecrübelerine dayanarak, şimal memleketlerinin elbirliğine daha ziyade kuvvet vermelişlerdir. Finlandiya, bu harpten, bütün istiklâlini ve bütün şerefini muhafaza edecek çıkacaktır. Bu aktedilen sulh, İsveç için, yakın zamana kadar kararlılık olan bir ufukta ziyadar bir noktanın parlamış olduğu manasını taşır."

VAKİT'in kitap kuponlarını toplamayı ihmal etmeyiniz

Fevkalâde rağbet gören birinci seriden sonra ikinci tertip kuponların da neşrine başlanmıştır. 175 kuruş kıymetinde 800 sayfalık 5 tane kitabı, sıra ile toplayacağınız 20 kupon ve 25 kuruş gibi cüz'î bir para mukabilinde elde etmiş olacaksınız. İhmal etmeyiniz.

DİĞER TANKLAR

Bazı ordularda 80-130 ton ağır-

Nakleden: Mecidi Enön

KADAR GELEN Haberler

İsveç, mukaddera-
tından endişeye
düştüBİR KAC SATIRLA
HADİSELER

Dahilae:

* Ankaradan alınan haberlere göre, Adliye Vekâleti hâkimlerin terfilerini kolaylaştırmak ve hâkimlerin kanununu tatbikat sahasında görülen bazı noksanlarını itimam etmek maksadıyla bu kanunu tadil edecek yeni bir kanun projesi hazırlanmıştır.

Yeni projeye göre, askerliğini yapmamış olan hâkim namzetleri ne maaşları ücret olarak verilecek ve bunlar stajyer sayılacaklardır. Stajyerlikte geçen müddet hâkimlerin namzetlik müddetine ve mecburi hizmetlerine mahsup edilecektir.

Bugünkü kanunun namzetliğe kabul edilenleri namzetlik müddetinden sonra muavinlik imtihanına tâbi tutan hükümleri kaldırılmaktadır. Namzet kabul olunabilmek için yaş haddi de 30 dan 40 a çıkarılmaktadır.

* Beyoğlunda torunu beş aylık Seyyânı gördüğü sütte sürur kayıstarak zehirleyip öldürmekten suçlu Emoryanın muhakemesi birinci ağır ceza mahkemesinde bitmiş ve suçlu kadim idama mahkûm edilmiştir. Ancak kıza ile damadı arasında resmî nikâh bulunmaması yüzünden çocuğu gayri meşru sayması ve aslehi haysiyetine dokunur telâkî edilmesinden mütevellit asabiyet ve teessürle cinayeti işlediği takdirde tahfif sebebi kabul edilmiş ve cezası 30 sene ağır hapse indirilmiştir.

* Afroditi yüzünden gazeteler aleyhine açılan davalarda dün devam edilmiştir. Necip Fazıl Kısakürek'in iki fıkraşından dolayı açılan müddeumullîge hakaret davası altıncı asliye ceza mahkemesinde berceste neticelenmiştir.

* Cumhuriyet gazetesi ve Peyami Safa aleyhine açılan davada müddeumullîge iki saat süren iddiasını serdetmiş, maznun Peyami Safa, neşriyat müdürü Hikmet Münif ve neşriyat Sahâhattin Güngörle Mekki Saidin tecziyelerini istemiştir. Muhakeme müdafaaya kalmıştır.

Tan gazetesi aleyhine Sabiha Zekeriyânın Afrodite dair fıkralarından dolayı açılan davada da müddeumullîge iddiasını serdetmiş ve Sabiha Zekeriya ile Halil Lâtfînin tecziyelerini istemiştir. Bu dava da müdafaaya kalmıştır.

* Eskişehirde Mehmet Rıza Dericel isiminde bir bakkal de deposunda 110 sandık şeker sakladığı için da 2 sene sürgün ve 500 lira para cezası ile tecziye edilmiştir.

* İstanbul mebusları dün Parti kongrelerinde teşbit edilip 130 maddede halinde vilâyet ve belediye ye verilen hâk dilekleri etrafında valinin izahatını dinlemişlerdir.

Toplantıya bir aralık Dahiliye Vekili Fakî Öztürk da gelmiş ve Vali Lâtfî Kırdar yapılan, yapılabilecek ve yapılması istenip de yapılamayan işler hakkında izahat vermiş, şehrin imarı etrafındaki teşebbüslerin son safhalarını anlatmıştır.

* Yeni anlaşma üzerine memleketimizden mübayaatta bulunmak üzere Ankara, İzmir ve geyirimiz de temaslar yapan Alman idihâlât dâireleri heyeti dün Ankaradan dönmüş ve aksamlık ekspresle Almanya'ya gitmiştir.

Heyet tacir birliklerle muhtelif miktarlarda üzümler, incir ve fındık mübayaası hususunda mutabık kalması ve mukaveleler imzalamıştır.

* Deniz nakil vasıtalarının ücret tarifelerini tetkik eden komisyon işini bitirmiş, yeni altı aylık devre için tarifeleri aynen ibkâ etmiştir. Üsküdar ve civarı halkının tenzilâtı imidi de şimdilik tahakkuk etmemiştir.

Haricte:

* Londra dün akşam Hindistan Cemiyetinin bir içtimasında eski Pundjale valisi Sir Michel Odwyer, bir Hindî tarafından roveler kurşunla öldürülmüştür.

* İtalyan - Alman kömür anlaşması dün Romada imzalanmıştır. İtalya bu itilâf mucibinde senede takriben 12 milyon ton kömür temin etmektedir. Alman kömürleri, İtalya'ya şimendiferle ve ayda bir milyon ton miktarında gönderilecektir.

Hükûmetin siyaseti tenkit ediliyor
Bir İsveç gazetesi, Finlandiya ile askerî ittifak yapılmasını tavsiye ediyor

Stockholm, 14 (A.A.) — Bundan böyle Rus tasülharekeleri ile İsveç arazisi arasındaki mesafenin kusalması dolayısıyla Stokholmda endişe hüküm sürmektedir. Fılvaki İsveç hududu ile Sovyet ordusu arasında ancak 200 kilometre mesafe vardır.

TENKİDLER

Paris, 14 — Finlandiya'yı sulh akti ne mecbur eden sebebler tahli edilirken bilhassa İsveçin hattı hareketi her tarafa şiddetle tenkid edilmektedir. İsveçte bile hükûmetin tarzı hareketi şiddetle tenkid ediliyor.

Dün akşam bir mitingde, İsveçli müstaklî sosyalist lideri Nils Flyg Finlandiya'nın Akibetine dair şiddetli bir nutuk söylemiştir. Hatip, İsveç tarafından gönderilen gönüllüler sayısının ehemmiyetli olmamasını esefle kaydetmiş ve hükûmeti, bu hareketi akim bırakmakla itham etmiştir.

Stockholmda çıkan Dagens Nyheter gazetesi diyor ki: "Yeni anlaşma Finlandiya müdafaası hatlarında alelade bir delik açmıştır. Fakat bu alelade delik katli bir gedik haline gelebilir.

Svenska Dagbladet, bu sulh mu-

hadesinin, belki Stalinin bütün bombalarından daha fazla hasara sebebiyet vereceği mülahazasıyla yitmiştir. İsveç, Sovyet - Finlandiya ittifakı karşısında aldığı ve bütün dünyanın takbih ettiği pasif vaziyeti tamir etmek için siyaseti değiştirmek ve o siyasete daha müsbet bir şekli vermek zaruretinde dir. İsveç, bugünkü vakayî tekefüll etmek üzere Finlandiya ile bir askerî ittifak imzalamalıdır."

Kopenhagta çıkan Berlingske Tidende gazetesi de bu hususta diyor ki:

"İskandinavada bir tek erkek, bir tek kadın yoktur ki, Fin - Rus sulhunun imzası haberlerini, bir istırap ve hacalet duygusu ile ve Finlandiya'nın harabisi bütün Skandinav memleketlerine tesir icra edeceği kanaatle karşılamasın.

Şimal memleketleri daha zayıf ve daha fakir bir hale gelmişlerdir. Bu kelimelere ande azar bakımdan mana vermek lazımdır."

Berlindeki Tidende gazetesi, bütün İskandinav devletleri ve bilhassa İsveçin stratejik vaziyetinin pek gayri müsbet bir halde istihale ettiğini kaydediyor.

Sovyet Rusya Almanyaya yalnız
ademi tecavüz paktile bağliymış!

Moskovada çıkan Pravda gazetesini dikkat bir yazısı

Londra, 14 — Moskovada çıkan Pravda gazetesi yazdığı bir makedede emperyalist devletlerden bahsederek Almanyayı da bu arada göstermekte ve Sovyetlerin müdafaası için icap eden tedbirlerin alınması lüzumundan bahsetmektedir.

Sovyet Rusya şimdi bütün Şarkı Baltık kontrolü altında bulundurmaktadır. Finlandiya'na aldıkları yerler, Hangoede tesis edeceği deniz ve hava üssü ile hem Finlandiya, hem Botni körfezine hakim olacaktır.

Moskovada Sovyet Rusyanın Almanyaya karşılıklı yardım paktileri değil, yalnız ademi tecavüz paktileri bağli olduğunu tebariz ettirmektedir. Rusyanın şimdi kendi ihtiyaçlarını düşünerek Almanyaya fazla iptidai madde vermemesi muhtemeldir. Esasen Almanyayı alacağı şeyler için para vermesi mümkün değildir.

Londra mahafiline göre Sovyet Rusyanın Hangoeyi istekte ısrarı Finlandiya'yı taziyk için değil, Almanyayı muhtemel bir taarruzuna karşı şimdiden stratejik bir mevki elde etmek içindir.

DAHİLDE
Fatura mecburiyeti

ANKARA, 13 (A.A.) — Ticaret Vekilinin gösterdiği lüzum ve koordinasyon heyetinin teklifi üzerine millî koruma kanunu, nua 31 inci maddesine müsteniden fatura vermek mecburiyetinin mecburiyeti vaz'ma ait kararname bugünkü Resmî Gazetede intişar etmiştir. Nesri tarihinden itibaren meriyete giren bu kararnameye göre: Komisyoncu, idihâlâtçı, ihracatçı, fabrikatör, imalâtçı, toptancı ve perakendeci gibi, tezir sıfatını halz bilûmum hakkı ve hükmî şahıslar arasında yapılan toptan ve yarı toptan her nevi ticari emtia üzerine alım ve satım muamelelerinde, malın kemmiyet ve keyfiyetini, satış fiyatını ve tarihini, kime satıldığını, bedelinin ne miktarını tahsil edildiğini ve ticari teminatlara tevillan lüzumlu sair malûmatı mübeyyin olmak üzere usulü veçhile tanzim ve ticarethane namına fatura verip imza etmeğe mezuun şahıslara imza edilmiş bir faturanın satıcı tarafından derhal alıcıya verilmesi, Bu suretle verilen faturanın bir kopyasının satıcı tarafından ve fatura alıcının alıcı tarafından, millî koruma kanunu tatbik edildiği müddetçe, muhafaza edilmesi mecburiyetleri vazedilmiştir.

Yüz kuruştan fazla yapılan alış verişlerde müşterinin talebi üzerine satıcı fatura vermeğe mecburdur.

Üsküdar malmüdürlüğünde suiistimal

Üsküdar Malmüdürlüğünde şimdiye kadar eşine pek az tesadüf edilmiş bir suiistimal meydana gelmiştir.

Maliye müfettişleri tarafından yapılan tahkikat sonunda, malmüdürlüğündeki dört memurun ölen dul ve yetimlerin maaşlarını almakta devam ettikleri anlaşılmıştır.

Bu memurlara, derhal isten el çektilirilmiş ve Refik isiminde olan da tevkif edilmiştir. Bir müddettenberi devam eden tahkikat henüz bitirilmemiştir. Yalnız bu suiistimalin dört senedenberi devam ettiği ve dört memurun 20 bin liradan fazla bir parayı bu şekilde yolsuz olarak ceplerine indirtiltikleri anlaşılmıştır.

Misafir
generaller
Ankaradan Beruta
hareket ettiler

Ankara, 13 (A.A.) — İngilterenin Orta Şark hava orduları başkumandanı orgeneral Sir William G. S. Mitchel ile Fransanın Şark Akdeniz hava kuvvetleri kumandanı general Janeaud refakatlerinde mühmandarları ve maiyetleri erkânı olduğu halde Eskişehir gitmek üzere bu sabah şehrimizden ayrıldılar.

Yıldırım ekspresine bağlanmış olan hususî vagonlarla Eskişehirre gitmiş olan İngiliz ve Fransız hava kuvvetleri kumandanları Eskişehirde bir müddet kaldıktan sonra Beruta gitmek üzere Toros ekspresile bu akşam şehrimizden geçmişlerdir.

Mareşal
Mannerhaym
Orduya hitaben bir
emriyevmi neşretti

Stockholm, 14 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin Helsinki muhabiri, Finlandiyalıların bugün kendilerini etraf ile alâkaları kesilmiş ve metruk hissetmekte olduklarını yazmakta ve Finlandiyalıların İsveç karşı duymakta bulundukları derin merareten bahsetmektedir.

Aynı muhabir, Finlandiyadaki son muhasemat hareketlerinden bahsederek Rus - Fin cephesinde ateş kesildikten birkaç saat sonra büyük bir şiddetle gürlemeğe başlamış olan Rus bataryalarının bu hareketlerini takbih etmekte dir:

"Fin ve İsveç siperlerinde bir acılık ve aciz hissi vardı ve bu his tabii bu siperlerdeki insanları harekete geçmeğe teşvik edecek mahiyette değildi. Müteareken 11 dakika sonra Sovyet bataryaları hâlâ gürliyordu. İsveç gönüllüleri, bu yüzden 6 maktul vermişlerdir. Hava bombardımanları, Kemijarvi üzerinde fasdasız devam etmiştir. Sovyet tayyareleri saat 11 de birkaç dakika bu şehrin üzerinde uçmuşlardır."

MAREŞAL MANNERHAYM'IN
EMRİ YEVİMİ

Londra, 14 — Fin ordusu başkumandanı Mareşal Mannerhaym dün gece Fin ordusuna hitaben şu emri yevmiyi neşretmiştir.

"Şanlı Fin ordusunun askerleri, Sulh aktedilmiştir. Ağır bir sulh... Kanlarımızla sulanan hem bütün harp sahneleri yabancı elde kalyor. İçimizden harp etmeğe giden 15 bin kişiden fazlası hayatlarını feda etmiştir. Yuvalarını göremiyecektir. Finlandiya harp istemedi. Mütearrız ordudan 200 bin kişi topraklarımızda kalyor ve fersiz gözlerle yıldız semalarımıza bakıyorlarsa kabahat sizin değildir, harbin ölmek için öldürmek lüzumunu emreden ağır mecburiyeti neticesidir.

Birçok harp sahnelerinde bulun dum. Sizin kadar mükemmel asker görmedim. Sizinle mütebirim. Asırlarca müddet bizim olan yerleri yabancı bir millete bırakmak acıdır. Tarihi vazifemiz olan garp medeniyetini müdafa vazifesine devam edeceğiz.

Teşekkür

Dün vafatını teessürle bildirdiğimiz eski kitapçılarımızdan Hafız Şevki Tütüncüoğlu'nun canazesi dün kaldırılmış ve E. dînknapıdaki ebedî istirahatgâhına tevdi edilmiştir. Merhumun ailesi tarafından, gerek cenaze merasiminde bulunan, gerekse şifahen ve tahiren taziyelerini bildiren dostlarına teşekkür olunmaktadır.

No. 53

Yazan: ÖRhan Rami Gökce

— Evet, aşk yok. Münasebeti. mizin ilk şartı budur. Ancak, fırsat buldukça sevişen, icabında çok iyi dost olan, birbirinin menfaatini düşünen iki dost kalacaktır.

— Mutabıkız. Bu hususta epeyce fedakârlık yapacağımı biliyorum ama, ne yapalım, vaziyet bunu icap ettiriyor. Sizi sevmekten korkuyorum Doğan. Hem de, sana lâyık olmadığımı düşünüyorum. Sen ikbale, haşmete düşman bir gençsin ben ise, ne yalan söylüyeyim, kalbimi çiğniye çiğniye, bu ikbale varmağı isterim. Seninle karşılaşmamaya epeyce üzüleceğim, fakat ne yapalım?

Doğan, İrininin gözlerine baktı:

— Ben de öyle. Fakat zarurî.

— Sana bir şey daha söyleyeyim mi Doğan!

Ben kocamın anı ölümünden sonra hiç bir erkeğe en küçük bir iltifat bile göstermemiştim. Başka birle evleninceye kadar da, yahut senin izdivacına kadar gene öyle kalacağım, yemin ediyorum.

Doğan, onu dudaklarından tekrar öptü ve bir yay gibi fırladı:

— Allaha ismarladık.

— Güle güle Doğan, yolun açık olsun.

İrini, o kayboluncaya kadar arkasından baktı, sonra içini çekti. Ağır adımlarla salona döndü ve kendisini bir sezlona attı:

— Onu sevmemeliyim, çünkü bu benim için çok fecî olacak. O benim için, ancak bir rüyadır. Güzel, parlak, bayıltıcı, öldürücü bir rüya..

Onlar, aynı köşkte, ancak üç ay sonra tekrar buluşabilmişlerdi. Doğan, üç Venedik korsan gemisi tarafından takip edilirken onları şaşırtmış, dolayarak buraya gelmişti ve aynı limanda kendisini bekleyen iki gemisini, Venediklilerin üstüne yollamıştı. Doğan, kendi kırmızı gemisinden başka, iki gemi daha yaptırmıştı. Bunlar da baştanışağı bembe yazdı. Birinde Kör Ali, diğerinde Can Ahmet namında iki genç kaptan vardı.

Korfoya gelişinin ertesi günü, tayfalar, ufukta bir gemi gözlük. Hükûmü ve adaların bu gemi ile Prenses İriniyi beklediklerini söylediler. Esasen kırmızı geminin gelmesi ile boşalıp dolan sahil, şimdi daha kalabalıkmıştı.

Doğan, geceyi gemide geçirmişti. Halka hiç görünmemişti. Ancak, sabah vakti bir sandala atlamış, üç tayfa ile beraber ve kıyafetini değiştirerek denizde biraz dolaşmış, dönmüştü.

İrini, onun gemisini ta karşıdan tanımış ve çılgın bir sevinçle:

— O ..diye bağırmişti. o da burada..

Bu bir saadet, bir bahtiyarlıktı. Kendi gemisindeki tayfalar da hayret vetereddüt içinde idiler: — O ..dediler. muhakkak onun gemisi..

Doğanın, kendilerine bir oyun oynamasından korkuyorlardı. İrini, bu telâş sezer gibi oldu ve tayfalar:

— Ne oluyorsunuz diye seslendi. Prenses İrininin ne kalbinde, ne gemisinde, ne tayfalarında dünyada bir korku vardı?.

Gemi, tam limana yanaşmıştı ki, Doğan bir an içinde göründü ve çekildi. Aralarında gizli bir işaret geçmişti. Mutabıktılar. Akşam karanlığı bastıktan sonra, Doğan bir arkadaşı ile gemiden çıkmış ve sahili süratle geç-

tikten sonra köşk yolunu tutmuştu. Arkadan da beş tayfa, aynı yol üzerinde karanlıkta kaybolmuşlardı.

İrini, ona fevkalâde şeylerden bahsediyordu:

— Venedik Dukası, beni seviyor.

Dedi ve bir kakhaha attı. Doğan, karşısındaki yarı dekolte kadını tetkik etti. Onun, hakikat harikulâde bir kadın olduğunu bir daha anladı. Fakat bu kadın, macera değil, yığın yığın maceralar için yaratılmıştı. Serin bir deniz rüzgârı esiyordu. Doğan ona:

— Bu aşkı ..dedi. reddetme.. Yani birdenbire çiğneme.. Bir Dukanın karısı olmak ta fena bir şey değildir.

İrini güldü. Kirpiklerinin arasından, yarı süzülmiş bakışlarla Doğanı baktı:

— Fakat ..dedi. tipi hoşuma gitti. Aynı zamanda mesele daha olgunlaşmadı. Üçüncü bir sebepten, senden bütbütün mahrum kalmaktır. Gerçi, sana söz vermişim ama, biraz daha zaman geçmesi lazımdır. Çünkü unutmak pek kolay değil..

Doğan güldü:

— Her ne olursa olsun, şartımızı tutacağız. Bunu unutma! İrini ayağa kalktı, gene kadehleri doldurdu:

— Evet, tutacağız. Fakat elimizdeki fırsatları boşa geçirmiyelim Doğan..

Ve kadehleri yuvarladılar. İrini, yakında Venediğe gidecekti. Doğanı sordu:

— Hiç Venediğe geçtin mi?

— Hayır...

— İstersen başka bir gemi ile atla, gel.. Çünkü ben, temelli orada yerleşeceğim.

Doğan düşündü:

Bu, fena bir fikir değildi. Zaten methini uzaktan işittiği Venediği yakında görüp tanımak istiyordu. O suretle mutabık kaldılar. Fakat İrini, kendisini kimseye tanıtmıyacaktı. Doğan, şehre gizlice gelecek, aynı şekilde ayrılacaktı.

(Devamı var)

— Mermiler neden boyuyor. sun?

— Maskeliyorum, bu sayede düşman mermilerin geldiğini göremeyecek.

— Fransız karikatürü —

Saatçi (luzmî müstakbel dama, dama methederken alışkanlıkta) — İyi kalpli, okumuş, hakikî bir mücevherdir. Size üç sene için garanti ederim.

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram Kısmı:
Akşam 20.30 da
O KADIN
Komedî Kısmı: 20.30 da:
Herkes kendi yerinde

1938 Eylülünde, 1939 Ağustosunda olduğu gibi, benim fikrimce, Ribentrop ve Himmler, Hitlerin harp ilân etmesi için ellerinden geleni yapmışlardı.

etmek imkânsızlığı gittikçe arttı. Fakat bu hâdisenin asıl ehemmiyetli tarafı Blomberg ve Fon Noyrat'ın bi iki kıymetli müşavirin Hitlerin çevresinden uzaklaşmasıydı.

Noyratın yerine Ribentropun geçmesi başlı başına bir felâketti.

Şunu söylemek isterim ki, Baron Fon Ribentrop'la arasında şahsi olarak hiç bir münazaa mevcut değildi ve belki de onun şahsi niyetleri pek iyi idi.

Fakat ben, onun İngiltereye karşı olan yanlış anlayış ve ga rezinin, bu iki memleketin anlaşmasına daimi bir mâni teşkil edeceğini ta baştan anlamıştım; nitekim sonunda da, onun elinden geldiği kadar harbe atılmak için uğraşmış olduğunu anladım.

Bundan dolayı, Dantenin ce-

hennemini bile Ribentrop'a az görürüm.

RIBENTROP GURURLU ADAM

Münih konuşmasından evvel, Göring ve diğer zevata 1914 ağustosunda başlayan harbe her-kesten ziyade Avusturya hariciye nazırı Kont Berstold (Berchtold) un sebep olduğunu söyledim. Onunla Petersburgta (şimdiki Leningrad)' Avusturyasının ora sefiri olduğu zaman tanışmıştım.

Kendisi Avuturyanın asil ailelerinden birine mensuptu; fakat Ribentrop gibi mağrur ve sun'î idi.

Görüşüklerime aynı zamanda sunları ilâve ettim:

"— Ribentrop, istifa ettirilmediği takdirde 'Avusturyayı Kont Berstold nasıl mahvetmişse, Ribentrop'ta Almanyayı öyle mahvedecektir.

Ne yazık ki, harici siyaset Hitlerin başlıca meşguliyetini teşkil ediyordu ve Ribentrop, hariciye nazırı sıfatıyla, Hitler üzerinde herhangi bir Alman nazırından çok daha fazla müessir oluyordu.

1938 eylülünde, 1939 ağustosunda olduğu gibi, benim fikrimce, Ribentrop ve Himmler, Hitlerin harp ilân etmesi için ellerinden geldiklerini yapmışlardı, ve Avusturya meselesinde Blomberg hâdisesini hızlandırmışlardı.

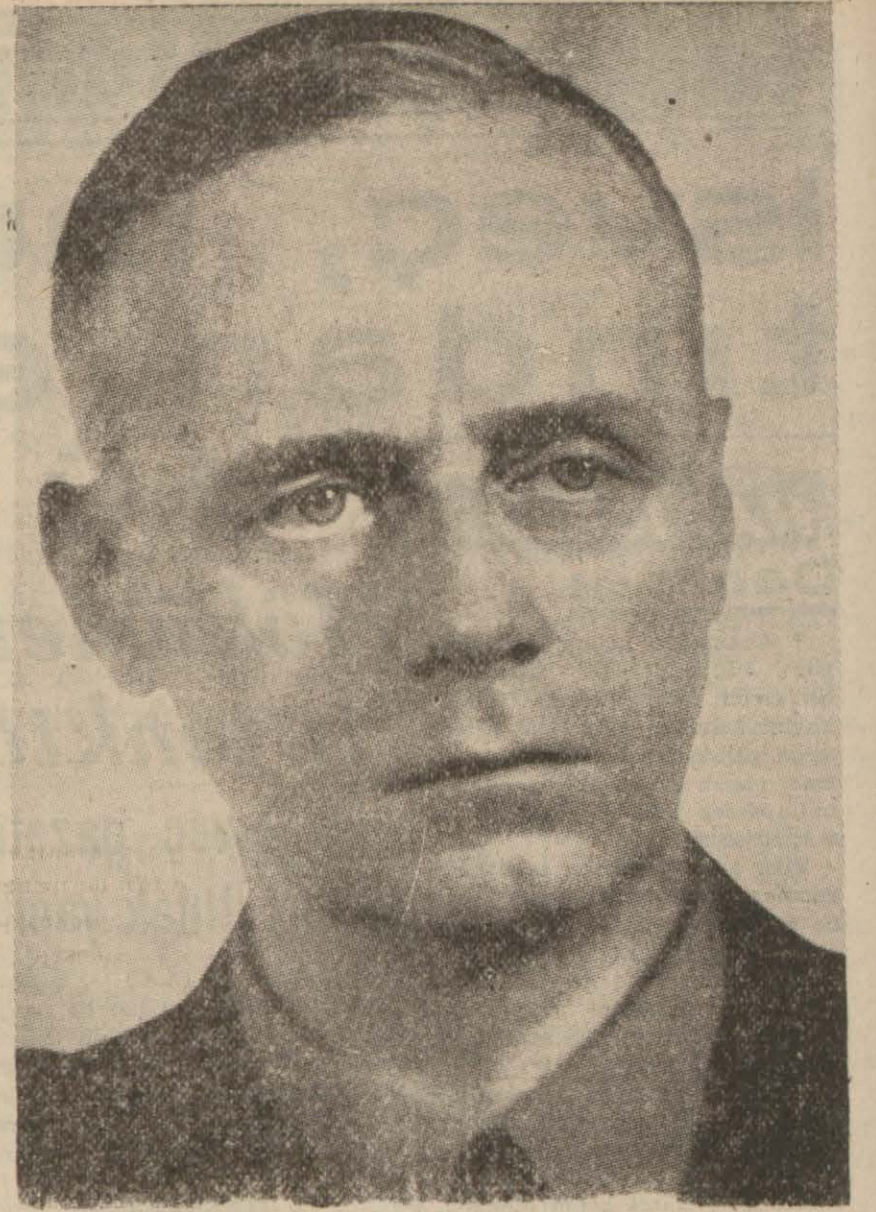
— Avusturya muvaffakiyetile, Blombergin istifası unutturulmak isteniyordu — ve faciannın birinci perdesi hitama böylece sona ermişti.

BAŞVEKİLİN SULH İÇİN ÜÇÜNCÜ TEŞEBBÜSÜ

Maamafih başlangıç ve birinci perde arasında bir fasıl vardı. Bu fasıl, Çemberlaynın sekiz ay içinde Hitlerle ciddi surette temasa geçerek Almanyaya ile İngiltere arasındaki başlıca meseleleri müzakere için giriştiği üçüncü teşebbüstü.

Berline gitmem işte bu yüzden.

1938, ikincikânun nihayetinde Londraya tekrar çağırıldım ve Hitlerle görüşerek umumî bir anlaşmaya varabilmek için talimat aldım.

Alman hariciye nazırı Ribentrop

4 şubatta Berline avdet ettim ve Blombergin evlenmesinden doğan hâdiseden dolayı Hitlerle görüşebilmem 3 marta talik olundu.

O esnada Mr. Eden hükümetten ayrılmış, ve onun yerine hariciye nazırı olarak Lord Halifax gelmişti.

Ne yazık ki - Ve Hitlerle daima böyle vaziyetler karşılaşmak talihsizliğine uğramıştım - fena bir an intihap olunmuştu. Avusturya kazanı kayınıyordu; hattâ taşmak üzere bulunuyordu. Hitler çok kızgındı ve kızgınlığını gizlemiyordu.

Eski başvekelet binasına davet olunmuşum. Bana pencereye karşı duran bir kanapede yer gösterildi. Solumda, bir iskemle üzerinde oturan Dr. Smit bermutat not tutuyordu. Yine solunda - ve yarım daire şeklindeki bir koltukta Hitler ve tam karşımda Herr Fon Ribentrop yer almıştı.

Müzakerenin Alman matbuatının, her dostluk teşebbüsüne giriştiğimiz zaman, söylediği bir (Kuh - handel) den, yani inek pazarlığından ibaret olmadığını anlattım.

İngiltere hükümetinin, başarı-lacak müşkülâtın zorluğunu taklit ettiğini söyledim; ve iki tara-dır ettiğini söylemiş; ve iki tara-

şıklı yardımı ve hüsnîniyeti esirgememelerinin elzem olduğu-nu ilâve ettim. Majestenin hükû-meti, Almanyaya ile ihtilâf mevzuu olan meseleleri münakaşa ettiğini (silâhlar ve bombardıman tayya-relerinin tahdidini) söyledim. Majeste hükûmeti bombardıman tayyarelerinin ortadan kaldırıl-masına bile razı idi, Çekoslovak, Avusturya ve müstemele mese-lelerinin de sulhan hallini arzu ediyordu.

Almanya Avrupada sulhu ve umumî emniyeti temin etmek için buna karşılık olarak ne çe-şit fedakârlık ve teminat vere-cekti?

Bu, şimdiye kadar Hitlerle yapmış olduğum takrirlerden en uzununu idi ve on dakika kadar sürdü.

Konuştuğum bütün müddet esnasında, koltuğunda askı bir yüz-le oturuyordu.

Maamafih dinledi ve ben sözü-mü bitirdikten sonra açtı ağızını, yumdu gözünü.

İngiliz matbuatı hattıhareketi-ni değiştirmedikçe hiç bir şeyin mümkün olamayacağını söyledi. (Bütün görüşmelerimizde bu matbuat meselesinden daima bah-sederdi.) (Devamı var)

Blomberg reddedince, kendi karıştırlarak ehemmiyeti sak-lanmaya uğraşıldı ve bu tedbir faydalı oldu.

Hâdisa yalnız bununla kalmı-yacak daha beter hâdiseler hu-sule gelecekti.

TENKİT ETMEĞE CESARET EDEN GENERAL!

Mütaassıp Nazirlerle pek okadar iyi anlamayan Blomberg onla-rın fikirlerine daima mümanaat ederdi.

General Friç, Blombergin erkânı harbiye reisi sıfatıyla ve di-ğer bazı generallere güvenerek, ordu disiplininin, hafif mesrep bir mazisi olan böyle bir kadınla Blombergin yaşamasına aslâ müsaade edemeyeceğini söyledi.

Diktatörlerin hoşlanmadıkları bir şey varsa o da başkalarının fikir beyan etmeleridir.

Belki eski dostuna olan mu-habbetinden, belki de başkaları-nın arzularına hizmet etmemek için Hitler Blombergi istifaya davet etmedi.

Bunun üzerine, general Fon Friç ordu disiplini üzerinde is-rarda devamdan başka Hitlerin 'Avusturyaya karşı olan harici siyasetini de tenkide kalkıştı.

Bu, Hitlerin müsaade taham-mülünü aşıyordu. Mareşal Gör-ingin de bilişare söylemiş oldu-ğu gibi:

"— Sizin C. I. G. S'iniz gelip Çemberlayn'a: "Askerî mesele-lerden başka, sizin harici siyase-tinizi de beğenmiyoruz" demiş olaydılar acaba şöyle bir cevap vermezler miydi?

"— Teşekkür ederim, güle güle." Şüphesiz, o da Hitler gi-bi yapacak ve Fon Friç'i huzu-rundan tardededecekti.

Bu tarıta Fon Friç yalnız kal-madı; Blomberg'te tard olundu.

Hitlerin karşılaştığı yegâne müşkül, boş kalan bu iki yerin, doldurup doldurulamayacağı idi.

Üç hafta sonra, bu iki mühim istifa, ordudaki, donanmadaki, hava kuvvetindeki ve diplomatik mahafildeki sayısız istifalarla

Ribentrop resmi elbise ile..

Koyopan
Çacı
Çeviren: HA-KE

Aşk ve
Macera
Romani

14 MART 1940 — No. 10

Yatağa uzandı. Ertesi güne kadar burada bulunacaktı. "Allah çiçeklerin de sırlarının da belâsı-nı versin.. Yanılmıyorsam Taç kardeşlerden bir tanesi de bu! Evin köşesinde muhakkak taçın bir parçası gizlidir." diye mırıl-dandı.

Zümrütleri düşünerek uykuya daldı.

Uyandıran zaman, uyumazdan önceki düşüncelerinin yersiz ol-duğunu düşünerek güldü.

Don Pedro ona elbise getirmiş-ti. Tam bir İspanyol süvarisine benzemişti. Don Pedro eline bir de şemsiye sıkıştırdığı vakit hay-ret etti. Meğer bu, güneşten kor-unmak içinmiş! İsrar karşısında kalınca kabul etmek zaruretinde kaldı.

Dilsizlerden biri ahırın önünde ve atların başında duruyordu.

Biraz sonra dağ yolunda idi -ler. Don Pedro mütemadiyen an-latıyordu:

— İhtilâfıma göre, geçen gün nehirde boğulmak üzere olan bir

kızı kurtarmışsınız!

— Ha, evet; hiç canım; ehem-miyetsiz bir şey!

— Ehemmiyetsiz bir şey değil, bir hayat kurtardınız. Çok asil bir hareket. Babasının gelip size teşekkür ettiğini sanırım.

— Evet, ertesi günü, ismi Mondano olan biri geldi.

— Don Jan Mondano İ Zelaya. Asil bir aileye mensup bir adam. Bugün fena bir vaziyete düşmüş-tür; fakat fakir olduğu için hür-met görmediğini zannetmeyin, bilâkis, Ovanın öbür tarafında, harabeye dönmüş, olan ecdatla-rından kalma, bir yerde oturu-yor. Bütün gün çalışıyor. Bir a-mele gibi!..

Gezintilerine devam ettiler.

Don Pedro hep nebatlardan bahsetti. İnsan yiyen çiçeklerden, boğarak öldüren sarmaşıklardan V. S. V. S..

Bunlardan çıkan zehirlerin in-san üzerinde icra ettiği tesirleri, herşeyi vahşi bir zevkle anlattı.

Eve döndükleri vakit duvar-

ların dibindeki nebatları göstere-rek:

"— Bunları görüyor musunuz? Vazifelerini ancak gece ifa ederler. Topraklarına girmek isteyen her hangi bir şahıs, bunlar, bo-ğarak öldürürler. Bu şekilde ölen çok hırsızlar öteki dünyayı boy-lamışlardır."

Don Pedro bunları anlatırken, sözlerine kendisinin bile inanmış bir hali vardı.

Acaba kullandığı zehir ve nar-kotikler beynine mi tesir etmişti? Varrens hakikati kısa bir za-man sonra öğrenecekti.

Tehlikenin yaklaştığını müte-yakkız davranmasının lâzım gel-diğini anlıyordu.

Yemekten evvel odasına gir-diği vakit eşyalarının karıştırılmış olduğunu anladı. Fakat hiç bir şeyi eksilmemişti. Tuvalet kutu-sunu açarak içine baktı ve derin bir nefes aldı.

Silâh arayanların gözlerinden en tehlikelisi kurtulmuştu.

Ufak bir lâstik top çıkardı. U-facık bir şişe içindeki mayiden biraz su içine birkaç damla a-kıttı.

Suyu alarak bir sırıngaya ben-zeyen lâstigin içine döktü. Lâsti-ği ihtimamla göğsüne yerleştirir-ek bir cigara yaktı.

Saat dokuza yaklaşıyordu.

Canı sıkılıyor ve korkuyordu. Ağır ve zor bir işin peşine düş-tüğünü anlamıştı. Tacin sekizde biri elindeydi. Daha doğrusu, İz-letanın elinde idi.

Diğer yedi parçayı satın almak kabil değildi. Onları zorla elde etmesi lâzımdı. Fakat Taç kar-deşliği elân mevcuttu!

"— Aman, saçmalama sende! Ne korkuyorsun. Kendine gel; ayıp; erkek olacaksın!"

Böylece düşünerek aşağıya indi.

Hafif ışıklar merdivenleri ay-dınlattıyordu. Ev boştu. Yahut o kimseyi görmüyordu.. Evden çık-tı. Demir kapılara doğru yürüdü. Birdenbire durdu.

Demir kapılar, ilk defa olarak kapalı görünüyordu. Duvarlara baktı. Onları aşmak imkânsızdı.. Kendisi muhakkak hapsedilmişti. Duvarları aşmak istedi.

Bu istekten, duvarın dibindeki dikenler ve sarmaşıkların temas-i le vazgeçmek mecburiyetinde kaldı. Karanlıklarda esrarengiz gözlerin etrafında dolaştığını gö-rür gibi oldu. Korkmağa başladı-ğı için kendi kendine hiddetlendi.

Tekrar eve girdiği zaman, Don Pedro ile karşılaştı. Yemek ha-zırdı.

Bu acaip bir yemektir. Koskoca-man yemek odasında iki gülümş-şamdanın aydınlattığı bu büyük

masada, iki kişi karşı karşıya o-turmuş, yemek yiyorlardı.

Hindlilerden bir tanesi, ses-sizce hizmet ediyordu. Yine aynı nefis yemekler, aynı tatlı şaraplar vardı.

Oturdukları iskemleler işleme-li ve çok büyüktü.

Masanın ortasında bir kutu duruyordu. Yuvarlak, gümüş kap-lamalı bir kutu. Yüksekliği onbeş santim kadardı.

* * *

Yemek esnasında, Don Pe-dro uşağa uzun uzun işaretler verdi.

Biraz sonra, Hindli büyük bir leğen getirterek içindekileri oca-ğa boşalttı.

Odayı bir çıra kokusu kapladı.

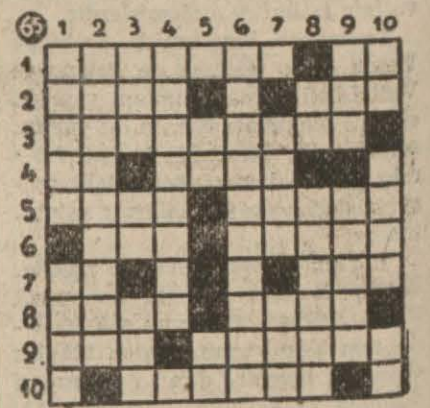
Varrens ateş yakılacağını zan-netmişti. Fakat aldanmıştı.

Don Pedro hep şüirden bahset-ti. Çok güzel konuşuyordu. Ye-mek bitmek üzere idi ki Dick is-kemleleri gösterdi.

Don Pedro gülerek:

"— Ha, bunlar mı? Bunlar üç yüz sene evvel yapılmış; hâlâ sağlam. Bu iskemlelerin esrarı vardır. Bunları yapan adam, işini bitirdikten sonra derhal öldüröl-müş, gevezelik edip esrarı ortaya dökmesin diye!"

(Devamı var)

Günlük bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Siyaset, Nota. 2 — Eğlen-ce, Tabanca sesi. 3 — Meşhur bir Türk şekeri. 4 — Vilâyet, Çocuk yemeği. 5 — İkinci, Bir isim. 6 — Ekmek, Hazır. 7 — Bir elektrik vahidi kıyasısı, Dilsiz. 8 — Mer-hamet, Rüzgârın yaptığı. 9 — Bir romanımızın adının ilk iki hecesi. Kartacalı meşhur bir kumandan. 10 — Bir kadın ismi.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Hırsızların düşmanı, Buğ-day biçen âlet. 2 — Vakit geçir-mek. 3 — Bir gül, Ann tersi, İpti-dal otel. 4 — İxtirap çeken. 5 — Nota, Çok değil. 6 — Türkiyede çok bulunan bir maden, mürekkep isim. 7 — Yerine, Fob değil. 8 — Şu, Mektebe giden. 9 — Yakılır, Bir vilâyet ismi. 10 — Minin ter-si, Hanım iyisi, Nota.

64 Numaralı bulmacamızın halli:
1 — Bulmaca, An. 2 — Ur, Ara-yan. 3 — L, Alan, Yat, Galip, Ma-la. 5 — Araya giriş. 6 — Re, Ece, Za. 7 — Ta, İnk, T. 8 — Emi, Le, O, M. 9 — Kel. I. Elma. 10 — Kemküm, Ek.